

Aan:

Dhr. R. Dercksen (PVV)

In afschrift aan:

Provinciale Staten van Utrecht

DATUM 21 januari 2019
NUMMER 8202B941
UW BRIEF VAN 24-12-2019
UW NUMMER 8201C3F1
BIJLAGE geen

DOMEIN LLO
CONTACTPERSOON M. Blomsma
DOORKIESNUMMER 0618300486
E-MAILADRES Mark.blomsma@provincie-utrecht.nl
ONDERWERP BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE VRAGEN
Verdiepende vragen stikstofbronnen

Geachte heer Dercksen,

Toelichting:

Op 24 december 2019 heeft u namens de PVV fractie schriftelijk verdiepende vragen gesteld over de omvang van mogelijke stikstofbronnen. Middels deze brief beantwoorden wij uw vragen.

1. Uit onderzoek blijkt dat wel alle agrarisch bedrijven in de stikstofberekeningen zitten en de grote emmiters van andere bedrijvigheid, maar niet de kleine en middelgrote bedrijvigheid. Dat zijn landelijk zo'n 7.000 tot 10.000 bedrijven. Stikstofuitstotende bedrijven hoeven zich slechts te melden bij 10.000 kg of meer, terwijl agrariërs nagenoeg allemaal lagere uitstoot hebben. Waarom zitten zij niet in de stikstofmodellen? Hoe kunt u met goed fatsoen boeren (en via landelijk beleid de weggebruikers) maatregelen opleggen als deze bedrijven niet eens in de modellen zijn verwerkt? Hoe kunt u van Provinciale Staten kaders verwachten als wij een volstrekt onvolledig beeld hebben? Hoe verhoudt GS zich tot de landelijke overheid met deze eenzijdige en onvolledige informatie?
2. Hoe wilt u deze ongelijkheid en onvolledigheid op zo'n kort mogelijke termijn teniet gaan doen, ten einde het uitgangspunt van beleid geloofwaardig te maken?

Antwoord vraag 1 en 2:

De modellen bevatten de totale stikstofdepositie van Nederland die wordt gekalibreerd met feitelijke metingen. De totale depositie is daarbij uitgesplitst in de verschillende sectoren. Deze informatie is in beeld. Beleid wordt gebaseerd op deze totale depositie en de onderliggende verdeling.

3. Hoe gaat u al die andere bedrijven in kaart brengen?

Antwoord:

Voor de gebiedsgerichte processen worden zoveel mogelijk bronnen rondom Natura 2000-gebieden

inzichtelijk gemaakt. Indien dit leidt tot nieuwe inzichten zal dit worden geopperd als verbetermogelijkheid voor de landelijke modellen.

4. Hoe kunnen wij over kaders vanuit PS spreken als het dossier onvolledig en eenzijdig is? Als we het moeten doen met modellen in plaats van metingen? Hoe kunnen wij kaders meegeven als de meetgegevens via een kort geding moeten worden opgevraagd bij het PBL en men derhalve weigerachtig blijft open kaart te spelen? Wat vindt GS van het feit dat het PBL de meetgegevens niet beschikbaar wil stellen? Zijn zij nog wel geloofwaardig?

Antwoord:

De beschikbare metingen worden gebruikt ter kalibratie van de modellen. Minister van LNV heeft aangegeven het aantal metingen te gaan uitbreiden met inzet van het Adviescollege Meten en Berekenen Stikstof. Ons is geen kort geding met PBL bekend. Met het kort geding wijst u naar verwachting op het kort geding tussen Mesdag Zuivelfonds en de organisatie Stikstofclaim enerzijds en het RIVM anderzijds. Door het RIVM is aangegeven dat zij reeds onderzoeken in hoeverre het wettelijk toegestaan is om deze data te delen. Transparantie van de overheid is het uitgangspunt, maar wel binnen de wettelijke kaders die daarvoor gelden. Er zijn daarin onder andere beperkingen vanuit de privacywetgeving. Wij onderstrepen het belang van transparantie maar óók van het werken binnen de wettelijke kaders.

5. Minister Schouten heeft op eerdere vragen aangegeven dat het helemaal niet bekend is of de plantjes die moeten worden beschermd ook daadwerkelijk in de Natura 2000-gebieden staan. "Dat gaan we nu uitzoeken" zei ze. Om welke plantjes gaat het in de Utrechtse Natura2000-gebieden precies en zijn die in kaart gebracht? Hoe zijn die plantjes daar terecht gekomen? Op natuurlijk wijze of zijn ze door de mens gepland? Graag een gedetailleerd overzicht.

Antwoord:

Gebiedsspecifieke informatie over alle Utrechtse Natura 2000-gebieden kunt u vinden op <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k&groep=7> Per gebied worden onder andere het aanwijzingsbesluit en beheerplan weergegeven waarin ook staat welke habitattypen en/of soorten zijn aangewezen per gebied. De ontwikkeling en aanwezigheid van kwaliteiten en soorten per gebied worden via monitoring in de gaten gehouden. Monitoring hiervan maakte ook onderdeel uit van het voormalig Programma Aanpak Stikstof (PAS). De aanwezigheid van habitats en/of soorten is een resultante vanuit de geschiedenis van een gebied. Het betreft een combinatie van natuurlijke en menselijke invloeden. In het geval van Natura 2000-gebieden gaat het in de meeste gevallen niet om aanplant.

6. De Gedeputeerde sprak in eerdere debatten over natuurherstel dat zou moeten plaatsvinden. Welke concrete natuur moet worden hersteld en waarvan (inachtnemend dat de deposities de afgelopen decennia zeer sterk zijn gedaald)? En wat is daarbij het beoogde uitgangspunt en waarom is dat uitgangspunt gekozen? Is dat uitgangspunt een natuurlijk (niet door de mens beïnvloed) uitgangspunt?

Antwoord:

In Europees verband is afgesproken dat gebieden niet verslechteren ten opzichte van de aanwijzdatum waarop deze zijn vastgesteld. De Nederlandse uitwerking van deze afspraken is vastgelegd als wettelijke plicht in de Wet natuurbescherming. Dit houdt in dat indien kwaliteiten of soorten na aanwijzing van een gebied verloren zijn gegaan deze hersteld dienen te worden. Voor kwaliteiten of soorten die voor die tijd reeds verloren zijn gegaan geldt geen herstelverplichting. Voor een aantal doelen geldt een uitbreidingsdoelstelling om de stabiliteit van de natuur op lange termijn te kunnen garanderen. Daarnaast worden middels maatregelen de gebieden robuuster gemaakt zodat zij beter bestand zijn tegen invloeden van buitenaf, zoals het stikstofoverschot.

7. Hoeveel stikstofdepositie hebben ganzen in de Utrechtse Natura 2000 gebieden? Dragen ook andere dieren door middel van hun uitwerpselen significant bij aan stikstofdeposities in de Natura2000 gebieden en zijn die in kaart gebracht? Graag een gedetailleerd overzicht. Indien u geen inzicht heeft in deze significante deposities zijn alle maatregelen onzinnig. Bent u dat met onze fractie eens?

Antwoord:

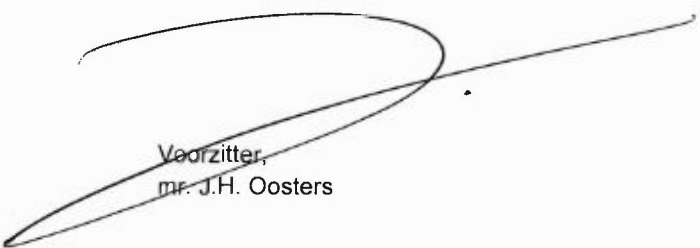
De stikstofdepositie van ganzen wordt nog in kaart gebracht in het kader van motie 99 'Ganzen en stikstofdepositie'. Dat dieren een bijdrage aan de stikstofdepositie in gebieden hebben is zeker. De meeste stikstofemissie komt echter vrij bij de vermenging van vloeibare en vaste mestfractie. Bij uitwerpselen van dieren in de natuur is dit nauwelijks het geval. Dat is ook de reden dat beweiding leidt tot vermindering van stikstofemissie ten opzichte van opstallen. Daarbij hebben grote wilde dieren zoals herten een beperktere eiwitname ten opzichte van staldieren hetgeen ook leidt tot een beperktere stikstofemissie. Tenslotte is er sprake van een andere omvang. Zo is er sprake van ongeveer 100.000 reeën (aantal schommelt, betreft het meest verspreide en aanwezige 'grootwild' van Nederland) in Nederland ten opzichte van een kleine 4.000.000 stuks rundvee. Daarbij weegt een ree tot maximaal 35 kg en een melkkoe ruim 600 kg. De voedselname en daaruit resulterende emissie is bij reeën dan ook beperkter.

8. Hoe groot is de emissie van vliegtuigen die nu slechts wordt meegenomen tot en met een vlieghoogte van 914 meter? Hoe is er met goed fatsoen beleid te formuleren als er volstrekt willekeurig bepaalde emitters wel en niet worden meegenomen in de modellen, die, net als in het klimaatdebat, dus volstrekt willekeurig zijn?

Antwoord:

De beperking van 914 meter (=3000 voet) volgt vanuit Europese afspraken. Boven deze hoogte komen de emissies in een luchtlag waarbij vermenging en verdere verspreiding plaats vindt. De depositie vindt dan niet meer plaats op Nederlandse Natura 2000-gebieden. De emissies vanuit deze laag worden wel meegenomen in het totaaloverzicht, maar dan onder de categorie 'emissies uit het buitenland'.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen